

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Gerichtenweg

projectnummer: P001326

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Gerichtenweg Hoge Enk

Datum: 31-08-2022

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om woningen te realiseren op een agrarisch graslandperceel aan de Gerichtenweg te Hoge Enk bij Doornspijk. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

Het doel van de inventarisatie is nagaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 30 augustus 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, droog, circa 24 °C en een zwakke wind.

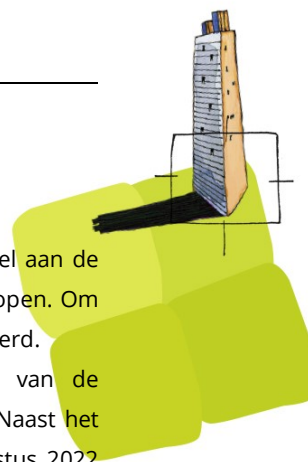
PLANGEBIED EN PLANNEN

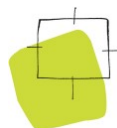
Het plangebied ligt ten westen van de Gerichtenweg bij de dorpen Hoge Enk en Doornspijk (figuur 1). Aan de zuidoostzijde van het plangebied ligt het woonerf van Gerichtenweg 38 en ten noorden van het plangebied ligt bebouwing langs de Oude Harderwijkerweg. Hier gaat het om een basisschool en om een woning.

Het plangebied bestaat volledig uit door koeien en paarden begraasd grasland zonder bebouwing, opgaande beplanting en watergangen. Wel zijn bomen en struiken op de aangrenzende percelen rond de bebouwing aanwezig buiten het plangebied.

Het plan bestaat uit de realisatie van 17 woningen op het huidige grasland met een ontsluitingsweg die het plangebied aansluit op de Gerichtenweg aan de oostzijde van het plangebied. Verder worden parkeerplaatsen, hagen, bomen en groenstroken gerealiseerd. Bij uitvoering van het plan wordt de graslandvegetatie verwijderd en de grond vergraven.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

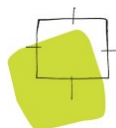

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 30 augustus 2022. Linksboven het plangebied gezien vanaf de zuidoostzijde, rechtsboven de oostrand langs de Gerichtenweg, linksonder de noordrand en rechtsonder de zuidoostzijde

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

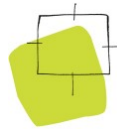
INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF © 30 augustus 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0 - 1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

In het plangebied is grasland aanwezig waarin tijdens het veldbezoek een aantal algemene gras- en plantensoorten is aangetroffen, zoals Engels raaigras, smalle weegbree, paardenbloem en klein streepzaad. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Langs de Gerichtenweg zijn op wat zandige bodem ook enkele soorten van matig voedselrijke bodems aanwezig, zoals duizendblad, gewoon struisgras en vlasbekje. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Gezien de terreingesteldheid, de voedselrijkdom en het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF), zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd (NDFF). Nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten in het plangebied kunnen worden uitgesloten door het ontbreken van bebouwing en bomen. Het is wel mogelijk dat het grasland een klein onderdeel vormt van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd.

2 De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Door het ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting is het plangebied ook ongeschikt als broedgebied voor veel andere vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor broedende weidevogels is het grasland door de omringende bebouwing en weg hooguit marginaal geschikt als broedlocatie. De nesten van deze algemene soorten zijn uitsluitend tijdens het broedseizoen beschermd.

Vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van bomen en bebouwing. Het plangebied vormt door de openheid en het intensieve gebruik ook geen hoogwaardig foerageergebied voor vleermuizen. Het is echter niet uitgesloten dat het plangebied een klein onderdeel vormt van het foerageergebied van een weinig kritische soort als gewone dwergvleermuis. In het plangebied zijn geen watergangen of doorgaande structuren van opgaande beplanting aanwezig, die dienst kunnen doen als essentiële vliegroute van vleermuizen.

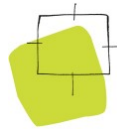
Het grasland binnen het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende haas (NDFF) en enkele muizensoorten als veldmuis. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde wolf bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor wolf ontbreekt in het plangebied. Deze soort komt voor op de Veluwe en is aangewezen op gebieden met een hoge dichtheid aan prooien, zoals ree en wild zwijn, om te jagen. Ook voor andere beschermde soorten vormt het plangebied door het aanwezige biotoop en/of het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) geen geschikt leefgebied.

Door het ontbreken van oppervlaktewater is in het plangebied geen geschikt voortplantingswater voor amfibieën aanwezig. Het is ook onwaarschijnlijk dat het grasland onderdeel vormt van het landbiotoop van amfibieën, maar het is niet uitgesloten dat enkele exemplaren van algemene soorten als gewone pad en bruine kikker aanwezig zijn. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De niet-vrijgestelde amfibieënsoort poelkikker, die bekend is uit de omgeving (NDFF), is aangewezen op vegetatierijke wateren met een goed ontwikkelde oevervegetatie. Geschikt voortplantingswater en landbiotoop voor deze of andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten is niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde soorten uit de soortgroep reptielen, vissen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien de bekende verspreiding en het ontbreken van geschikt leefgebied kan de aanwezigheid van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

Bij uitvoering van het plan is geen sprake van aantasting van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten of verblijfplaatsen van vleermuizen. Voor enkele algemene soorten als huismus, buizerd en gewone dwergvleermuis vormt het plangebied mogelijk wel een klein onderdeel van het foerageergebied, maar voor de te verwachten soorten biedt het plangebied geen hoogwaardig foerageergebied. Voor deze soorten is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en bovendien hoogwaardiger foerageergebied voorhanden, zoals op de erven in de omgeving (huismus en gewone dwergvleermuis) of het buitengebied rond de bebouwing (buiserd). Een negatief effect op vogels met jaarrond beschermde nesten of vleermuizen door verlies van foerageergebied treedt niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van de overige te verwachten (algemene) vogelsoorten, is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen tot slot enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

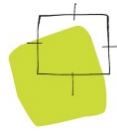
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is

als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. Het Gelderse NNN wordt het Gelders Natuurnetwerk genoemd (GNN). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsverordening Gelderland (geconsolideerd op 01-02-2022).

GROENE ONTWIKKELINGSZONE, WEIDVOGEL- EN GANZENRUSTGEBIED

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden ontwikkelingen alleen toegelaten als de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de GNN-gebieden en Groene Ontwikkelingszones bij ruimtelijke plannen ook specifiek ingezet op de bescherming van weidevogelgebied en ganzenrustgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

De gronden van het plangebied maken geen deel uit van een in het kader van de Wnb of het provinciaal natuurbeleid beschermd natuurgebied. Het plangebied ligt ongeveer 2,3 km ten noorden van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Op respectievelijk circa 800 m ten noordoosten en 400 m ten noordwesten van het plangebied liggen de dichtstbijzijnde GNN- en GO-gebieden. Het plangebied ligt niet in of nabij ganzenrust- en weidevogelgebieden.

TOETSING

Het plangebied ligt niet in en grenst niet direct aan het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Hierdoor zijn in potentie effecten alleen mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kunnen de meeste effecten, zoals een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Een eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Het GNN, de Groene Ontwikkelingszone en ganzenrustgebied in Gelderland kennen geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen GNN, Groene Ontwikkelingszone, weidevogelgebied of ganzenrustgebied verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Gelderland is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 30 augustus 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de afgelopen vijf jaar in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

Uit het onderzoek komt naar voren dat een nader onderzoek naar beschermde soorten of een aanvraag van een ontheffing van de Wnb niet nodig is.

Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt. Aan de hand hiervan kan bepaald worden of vervolgstappen nodig zijn, zoals het aanvragen van een vergunning van de Wnb. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Ook is het niet nodig om een kapmelding in te dienen bij de provincie Gelderland door het ontbreken van beschermde houtopstanden.